

H.K. van Minnen en de wieg van de HVV

In het kader van het 25-jarig jubileum van de Historische Vereniging Vlaardingen leek het de redactie van het Historisch Jaarboek Vlaardingen een passende gedachte de historische schijnwerper te richten op één van de mede-oprichters van de vereniging: H.K. van Minnen.

Door de redactie werd ondergetekende benaderd met de vraag mogelijkheden te bedenken en te onderzoeken om dit te realiseren.

Daaruit kwam het idee naar voren om een aantal personen uit te nodigen om een bepaald facet uit het leven en werken van Van Minnen te belichten. Uiteindelijk resulteerde dit in een drietal scribenten die elk de figuur Van Minnen vanuit hun directe levens- en/of werksfeer hebben geportretteerd.

De jaren zestig waren voor de gemeente Vlaardingen veelbewogen jaren, zowel historisch als planologisch. Kort daarvóór, in oktober 1958, werd in de Zuidbuurt van de Westwijk, langs de huidige Arie Koplaan, bij graafwerkzaamheden voor de bouw van flats een fraai geslepen bijl gevonden, die naar achteraf bleek uit de Late Steentijd (+ 2300 v.C.) dateerde. Bijna gelijktijdig trouwens werden belangwekkende vondsten gedaan in de Broekpolder.

In maart 1959 werd begonnen met een proefonderzoek, uitgevoerd door leden van de werkgroep Helinium in nauw contact met de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB), en het Instituut voor Prae- en Protohistorie (IPP) van de Universiteit van Amsterdam. Tot en met 1964 duurde het onderzoek in de omgeving van de Arie Koplaan en het was in dat jaar dat een deel van een, inmiddels beroemde visfuk werd gevonden. Verder waren er grootse stedbouwkundige plannen; fantasieën en utopieën werden geboren maar bleken, zoals het hoort naar hun aard, lang niet alle levensvatbaarheid te hebben.

Dit betrof niet alleen uitbreidingsplannen der gemeente, maar ook een vaak rigoureuze gedachte aanpak van de oude stadskern.

Mede, of misschien wel juist daardoor werd bij een aantal ingezetenen het historisch besef wakker geschud en geactiveerd, alsmede de geest vaardig om het vaak bedreigde erfgoed te bewaren.

Zo liepen op 22 augustus 1964 H.K. van Minnen en J. Anderson na afloop van een bijeenkomst van de Historische Vereniging voor Zuid-Holland onder de zin-

spreuk „Vigilate Deo Confidentes” in Delft, samen naar het station. Anderson had een folder meegenomen van één van de ingerichte stands, nl. die van de historische vereniging „Die Haghe”. Toentertijd bestonden er nog maar weinig plaatselijke historische verenigingen in Zuid-Holland en die er waren droegen vaak eerbiedwaardige en ontzaginsboezemende namen als „Roterodanum” (Rotterdam) en „Delfia Bata-vorum” (Delft). Bepaald geen verenigingen waar de doorsnee-historieminne steding en plattelander zich bij aansloot; die vonden die verenigingen nogal elitair en veel te deftig.

Zou voor de doorsnee-geïnteresseerden nu een niet een vereniging kunnen worden opgericht in Vlaardingen, zo vroeg Anderson zich af, en met hem anderen.

Het idee op zich leefde dus al wel, o.a. bij de stichting „Vlaardingse Gemeenschap”, waar H.K. van Minnen toen voorzitter van was, maar de vraag en moeilijkheid was, hoe dat aan te pakken en welk draagvlak aan te boren en enthousiast te maken?

Anderson, bestuurslid van de afdeling Vlaardingen van „De Verzamelaar” schreef namens het dagelijks bestuur op 24 november 1964 een brief aan de „Vlaardingse Gemeenschap”. In de kring van „De Verzamelaar” moeten we met name de eerste pogingen localiseren om te komen tot de oprichting van een historische vereniging. De gedachten gingen daarbij uit naar een plaatselijke afdeling van de Historische Vereniging voor Zuid-Holland (kortweg in de wandeling ook wel „Vigilate” genoemd), omdat dit meer body had en de levensvatbaarheid, groei en ontwikkeling zou stimuleren. Deze constructie was nieuw.

Anderson c.s. zag als werkzaamheden voor die nieuw op te richten vereniging:

- 1) het „bewaken” van het nog aanwezige historische bezit
- 2) het houden van excursies
- 3) onderzoek in archieven
- 4) het organiseren van lezingen
- 5) het uitgeven van een periodiekje
- 6) het vastleggen met een bandrecorder van de „Vlaardingse” taal
- 7) het fotograferen en filmen van de stad
- 8) het reproduceren van oude prenten, kaarten en foto's
- 9) het uitgeven van publicaties over Vlaardingen,
- 10) het organiseren van exposities.

De „Vlaardingse Gemeenschap” nam met genoeg kennis van een en ander en een uitnodiging tot een gesprek was snel gemaakt.

Dit werd 4 januari, des avonds ten stadhuiŕze, en dit gesprek vond plaats tussen J. Anderson (penningmeester), K. Bouman (voorzitter) en A. Verboon (secretaris), het dagelijks bestuur van „De Verzamelaar” aan de ene kant en H.K. van Minnen en W. Groeneboom namens de „Vlaardingse Gemeenschap” aan de andere kant. Voorlopig bleef het daarbij, alhoewel... Via „De Verzamelaar” werd verzocht om het Gemeente-archief behalve overdag ook periodiek ’s avonds open te stellen, wat goedgekeurd werd.

De „Vlaardingse Gemeenschap” nam een jaar lang geen hooi op de vork mede door het vertrek van haar secretaris, en herhaalde aansporingen en verzoeken van het dagelijks bestuur van „De Verzamelaar” hadden geen effect, totdat de draad weer werd opgepakt in 1966.

Ik memoreerde al, de jaren zestig waren veelbewogen, zeker voor H.K. van Minnen. Op 12 januari 1966 nam hij afscheid als raadslid en wethouder (onderwijs, culturele aangelegenheden, sport- en jeugdzaken). De omstandigheden waaronder dat gebeurde komen in alle drie artikelen aan de orde, het meest feitelijk in die van Bot en De Snaijer. Van Minnen restte daarna, behalve veel meer ’vrije’ tijd, o.a. zijn lidmaatschap van de Provinciale Staten, waarbij hij bij de Statenverkiezingen van 23 maart 1966 lijsttrekker was voor de Christelijk Historische Unie (CHU).

De laatste tijd had hij zich ontpopt als een fervent „Heemschutter” en was hij als voorzitter van meer-genoemde „Vlaardingse Gemeenschap” thans wel onvankelijk voor ideeën en vooral initiatieven tot het oprichten van een historische vereniging. Zo ontmoetten Van Minnen en Anderson c.s. elkaar wederom.

Hoewel dus geen initiatiefnemer in de ware zin des woords, was de inbreng van Van Minnen wel van essentieel belang om te komen tot oprichting van de HVV.

Hoe ging dat in zijn werk?

Het daverende succes van een op initiatief van Van Minnen (als voorzitter van de „Vlaardingse Gemeenschap”) georganiseerde fototentoonstelling in het Weeshuis over allerlei facetten van het leven in Vlaardingen in vroeger tijd was de aanleiding.

Na een eerste bespreking op 22 augustus 1966 tussen J. Anderson (secretaris-penningmeester „De Verza-

melaar”), A. Bijl Mz. (historisch publicist) en H.K. van Minnen werd besloten een perscommuniqué uit te geven, de reacties af te wachten om daarna verdere initiatieven te ontplooien. De reacties kwamen er en de drie bestuursleden van de vereniging in oprichting kregen medewerking (23 september 1966) van ondergetekende om de gelederen te komen versterken.

De verdere grote lijnen van het tot stand komen van de HVV zijn al geschetst door de huidige voorzitter W.C. den Breems in het speciale nummer van het verenigingsorgaan „Tijd-Schrift” (nr. 47-febr. 1992, blz. 5-16).

Ik wens u veel genoeg en informatie bij het lezen van de drie artikelen over H.K. van Minnen.

P.J. Westerdijk